

Advies Raad van State inzake het ontwerpbesluit houdende verhoging met ingang van het berekeningsjaar 2021 van enige bedragen, genoemd in artikel 2, tweede lid, van de Wet op het kindgebonden budget

Nader Rapport

18 november 2020

Nader rapport inzake het ontwerpbesluit houdende verhoging met ingang van het berekeningsjaar 2021 van enige bedragen, genoemd in artikel 2, tweede lid, van de Wet op het kindgebonden budget

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 9 november 2020, no. 2020002291, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde ontwerp van een algemene maatregel van bestuur rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 11 november 2020, no. W12.20.0406/III, bied ik U hierbij aan. De tekst van het advies treft U hieronder aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 9 november 2020, no. 2020002291, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit houdende verhoging met ingang van het berekeningsjaar 2021 van enige bedragen, genoemd in artikel 2, tweede lid, van de Wet op het kindgebonden budget, met nota van toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft geen opmerkingen over het ontwerpbesluit en adviseert het besluit te nemen.

Gelet op artikel 26, zesde lid jo vijfde lid, van de Wet op de Raad van State, adviseert de Afdeling dit advies openbaar te maken.

*De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf*

Het ontwerp geeft de Afdeling advisering van de Raad van State geen aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om de nota van toelichting bij het ontwerpbesluit aan te vullen met de data van de internetconsultatie en te verduidelijken dat de inwerkingtreding plaatsvindt conform het kabinetsbeleid van de vaste verandermomenten, maar dat wordt afgeweken van de minimuminvoeringstermijn voor regelgeving.

Ik bied U hierbij het ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting aan en verzoek U overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

*De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
B. van 't Wout.*

Advies Raad van State

No. W12.20.0406/III

's-Gravenhage, 11 november 2020

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 9 november 2020, no. 2020002291, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit houdende verhoging met ingang van het berekeningsjaar 2021 van enige bedragen, genoemd in artikel 2, tweede lid, van de Wet op het kindgebonden budget, met nota van toelichting.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft geen opmerkingen over het ontwerpbesluit en adviseert het besluit te nemen.

Gelet op artikel 26, zesde lid jo vijfde lid, van de Wet op de Raad van State, adviseert de Afdeling dit advies openbaar te maken.

*De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf.*

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Ontwerpbesluit van ... houdende verhoging met ingang van het berekeningsjaar 2021 van enige bedragen, genoemd in artikel 2, tweede lid, van de Wet op het kindgebonden budget

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 5 november 2020, nr. 0000145759;

Gelet op artikel 3, tweede lid, van de Wet op het kindgebonden budget;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van [niet invullen],

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I. WET OP HET KINDGEBONDEN BUDGET

Artikel 2, tweede lid, van de Wet op het kindgebonden budget wordt als volgt gewijzigd:

1. In de onderdelen c en d wordt '€ 2.528,-' vervangen door '€ 3.145,-'.
2. In onderdeel d wordt '€ 302,-' vervangen door '€ 919,-'.

ARTIKEL II. INWERKINGTREDING

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2021.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

NOTA VAN TOELICHTING

1. Doel

In Nederland groeit 1 op de 12 kinderen in armoede op (SCP, 2019). Het kabinet heeft de ambitie om, samen met gemeenten, kinderen in armoede beter te bereiken en het aantal huishoudens met kinderen dat onder de armoedegrens leeft, te verlagen. Onderdeel van deze ambities is een kwantitatief streefcijfer voor de reductie van kinderarmoede. Aansluitend bij de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de VN is de ambitie het aantal kinderen in armoede te laten dalen van 9,2% in 2015 naar 4,6% in 2030.¹ Om aan dit streven bij te dragen, verhoogt de regering het maximumbedrag vanaf het derde kind van het kindgebonden budget.

2. Nagestreefde doeltreffendheid en doelmatigheid

Met het toekennen van kindgebonden budget ontvangen ouders een inkomensafhankelijke financiële tegemoetkoming in de kosten van kinderen. Het totale bedrag aan kindgebonden budget dat een huishouden ontvangt, hangt af van het aantal en de leeftijd van de kinderen, het huishoudtype, de hoogte van het inkomen en het eventueel aanwezig vermogen. De bedragen per kind zijn vanaf het derde kind lager dan die voor de eerste twee kinderen.

Uit de doorlichting van artikel 10 van de SZW-begroting *Tegemoetkoming ouders*² en de analyse naar de kostendeckendheid en armoederisico³ is gebleken dat als er meer dan twee kinderen in het gezin zijn de kostendeckendheid van de tegemoetkomingen afneemt. Deze huishoudens verkeren vaker in armoede dan huishoudens met minder kinderen. Het CPB/SCP stelt in het rapport *Kansrijk Armoedebeleid*⁴ dat de regeling daarom mogelijk niet toereikend is om huishoudens met drie of meer kinderen met een inkomen op minimumniveau te vrijwaren van armoede.

In de hierboven genoemde doorlichting is vastgesteld dat er aanwijzingen zijn dat het kindgebonden budget een bijdrage levert aan het voorkomen dat kinderen opgroeien in armoede. Eerder heeft ook de Kinderombudsman⁵ gewezen op het belang van de inkomensondersteunende regelingen in het terugdringen van armoede onder kinderen en jongeren. Met het verhogen van het maximumbedrag vanaf het derde kind wordt de kostendeckendheid van de tegemoetkoming evenwichtiger en is het de verwachting dat de armoede onder kinderen wordt teruggedrongen.⁶

Omdat het kindgebonden budget inkomensafhankelijk is, komen de middelen terecht bij de huishoudens die dit het hardst nodig hebben. Dit draagt bij aan een doelmatige besteding van middelen.

3. Voorgestelde regeling – ingezette beleidsinstrument

De regering verhoogt, als onderdeel van de maatregelen uit de augustusbesluitvorming 2020, het maximumbedrag vanaf het derde kind van het kindgebonden budget beleidsmatig met € 617,- per jaar tot € 919,- per jaar met ingang van 1 januari 2021.

Door het inkomensafhankelijke karakter van het kindgebonden budget komt deze maatregel specifiek ten goede aan gezinnen met een laag of middeninkomen, mits zij voldoen aan de voorwaarden voor het kindgebonden budget (vermogen, leeftijd kind).

De verhoging van het maximumbedrag in het kindgebonden budget vanaf het derde kind vindt plaats nadat de bedragen van het kindgebonden budget uit 2020 geïndexeerd zijn met de tabelcorrectiefactor (tcf) die voor 2021 1,6% bedraagt (zie onderstaande tabel).⁷ Dat gebeurt jaarlijks, op basis van artikel 3 van de Wet op het kindgebonden budget. Van deze indexatie is door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mededeling gedaan in de Staatscourant.⁸ Als er, los van de indexering, aanleiding is om de maximumbedragen te verhogen, vindt de verhoging plaats nadat indexering heeft plaatsgevonden. Dat volgt uit artikel 3, vierde lid, van de Wet op het kindgebonden budget.

¹ Kamerstukken I 2019/20, 35 300 XV, nr. G.

² Kamerstukken II 2019/19, 30 982, nr. 46.

³ Kamerstukken II 2019/20, 30 982, nr. 52.

⁴ Kansrijk armoedebeleid van het Centraal Planbureau en het Sociaal en Cultureel Planbureau (juni 2020).

⁵ Nationale Ombudsman: Alle kinderen kansrijk, 5 december 2017.

⁶ Paragrafen 3.3.2. en 4.2.1. van het rapport Kansrijk armoedebeleid van het Centraal Planbureau en het Sociaal en Cultureel Planbureau 3.3.2 en 4.2.1 (juni 2020).

⁷ Dit volgt uit artikel 3, vierde lid, van de Wet op het kindgebonden budget.

⁸ Bij het opstellen van dit ontwerpbesluit is deze bekendmaking nog niet gepubliceerd; na publicatie zal hier de vindplaats van deze bekendmaking worden opgenomen.

Tabel 1. Maximumbedragen kindgebonden budget per kind (in euro per jaar)

Kind	Bedrag 2020	Na indexatie met tcf 2021	Intensivering	Bedrag 2021
	(1)	(2)	(3)	(4) = (2) + (3)
1	1.185	1.204	0	1.204
2	1.005	1.022	0	1.022
3	297	302	617	919
4 en meer	297	302	617	919

Voor ouders met aanspraak op het kindgebonden budget levert dit dan de volgende totaalbedragen op:

Tabel 2. Maximumbedragen kindgebonden budget in totaal indien alle kinderen jonger dan 12 jaar (in euro per jaar)

Aantal kinderen onder 12 jaar	Bedrag 2020	Bedrag 2021
1	1.185	1.204
2	2.190	2.226
3	2.487	3.145
4 en meer	2.487 + 297 per kind voor vierde en verdere kinderen	3.145 + 919 per kind voor vierde en verdere kinderen

Begunstigden

Gezinnen met drie of meer minderjarige kinderen profiteren van deze maatregel doordat zij een hogere toeslag ontvangen. Daarnaast hebben zo'n 10.000 tot 15.000 huishoudens voor het eerst (of opnieuw) recht op kindgebonden budget omdat door een verhoging van het maximumbedrag van het kindgebonden budget vanaf het derde kind het afbouwtraject voor die gezinnen langer wordt.

4. Inkomenseffecten

Gezinnen met drie of meer kinderen, circa 185 duizend huishoudens, ervaren een positief inkomenseffect door deze maatregel. De effecten van deze verhoging van de maximumbedragen zijn zichtbaar in tabel 3, waarin enkel ontvangers van het kindgebonden budget met een groot gezin (minimaal 3 minderjarige kinderen) zijn meegenomen. Daaruit valt af te lezen dat gezinnen met een lager inkomen een groter positief inkomenseffect ervaren. Voor de totale groep huishoudens met kinderen is geen inkomenseffect zichtbaar omdat het mediane huishoudens twee kinderen heeft. Onder de huishoudens met kinderen komen gezinnen met drie of meer minderjarige kinderen relatief gezien meer voor bij alleenverdieners (27%) dan bij tweeverdieners (16%).

Tabel 3: Inkomenseffecten voor WKB-ontvangers met een groot gezin (minimaal 3 minderjarige kinderen)

Inkomensgroep	Inkomenseffect grote gezinnen	Aantal grote gezinnen (dzd)
1 ^e (<=113% WML)	2,6%	28
2 ^e (113–178% WML)	1,9%	22
3 ^e (178–267% WML)	1,4%	39
4 ^e (267–396% WML)	1,1%	65
5 ^e (>396% WML)	0,8%	31
Inkomensbron		
Werkenden	1,2%	157
Uitkeringsgerechtigden	2,5%	26
Gepensioneerden	–	–
Huishoudtype		
Tweeverdieners	1,2%	135
Alleenstaanden	2,2%	24
Alleenverdieners	1,9%	25
Kinderen		
Huishoudens met kinderen	1,3%	184

Inkomensgroep	Inkomenseffect grote gezinnen	Aantal grote gezinnen (dzt)
Huishoudens zonder kinderen	–	–
Alle WKB-ontvangers met minimaal 3 minderjarige kinderen	1,3%	184

5. Caribisch Nederland

De regering is voornemens om gezinnen in Caribisch Nederland ook te laten meedelen in de verhoging van het kindbedrag voor elk kind vanaf het derde kind in het kindgebonden budget. Omdat Caribisch Nederland geen kindgebonden budget kent, worden de gelden met ingang van 2021 via de kinderbijslagvoorziening BES toegekend.

6. Financiële gevolgen voor het Rijk

De kosten van de verhoging van het maximumbedrag in het kindgebonden budget vanaf het derde kind per 2021 bedragen structureel € 150 miljoen inclusief uitvoeringskosten. Deze kosten zijn in de augustusbesluitvorming ingepast in de Rijksbegroting.

7. Regeldrukeffecten

Er worden geen extra administratieve lasten voorzien als gevolg van de wijzigingen. Het Adviescollege toetsing regeldruk, dat heeft geadviseerd over de regeldrukeffecten van het voorstel, kan zich ten aanzien van het besluit vinden in de beschrijving van de gevolgen voor de regeldruk.

8. Toetsing en consultatie

Dit voorstel is tot stand gekomen na verwerking van de inbreng van de Belastingdienst/Toeslagen en de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Belastingdienst/Toeslagen

De Belastingdienst/Toeslagen geeft uitvoering aan de wet op het kindgebonden budget. De door de Belastingdienst/Toeslagen geeft aan dat het voorstel uitvoerbaar en handhaafbaar is. De beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2021 is voor de Belastingdienst haalbaar.

SVB

Het recht op en de hoogte van het kindgebonden budget is voor de SVB van belang in geval er samenloop met een buitenlandse gezinsuitkering van dezelfde aard aan de orde is. De SVB voert in dat geval de anticumulatiebepalingen uit verordening (EG) nr. 883/2004 uit waarbij de SVB na anticumulatie het kindgebonden budget, naast de kinderbijslag, uitbetaalt.

De SVB acht het voorstel uitvoerbaar en handhaafbaar. De beoogde inwerkingtreding per 1 januari 2021 is voor de SVB haalbaar.

Internetconsultatie

Het onderhavige voorstel is twee weken opengesteld voor internetconsultatie. De consultatie heeft geleid tot een drietal reacties. In één reactie werd gesteld dat het hebben van meer dan twee kinderen niet mag worden 'beloond'. De overige reacties waren positief. Met name het streven de armoede onder kinderen te verlagen, wordt gesteund. Daarbij wordt onder andere de suggestie gedaan de maximumbedragen voor alle kinderen gelijk te stellen. Hiervoor wordt echter niet gekozen omdat het armoederisico in grotere gezinnen groter is dan in kleinere gezinnen. Door het maximumbedrag vanaf het derde kind te verhogen, wordt dit gericht bestreden. Daarnaast wordt hierdoor de kostendekkendheid van het kindgebonden budget evenwichtiger.⁹

10. Evaluatie

Het beleid gericht op de tegemoetkoming van ouders wordt periodiek geëvalueerd. De laatste evaluatie vond plaats in 2018.¹⁰ De verhoging van het maximumbedrag vanaf het derde kind zal

⁹ Kamerstukken II 2019/20, 30 982, nr. 46.

¹⁰ Kamerstukken II 2019/20, 30 982, nr. 46.

onderdeel uitmaken van een volgende evaluatie. Daarbij zal de vraag naar de doeltreffendheid en doelmatigheid aan de orde komen. Daarnaast maakt de maatregel onderdeel uit van de armoede- en schuldenaangepak van het kabinet. In de evaluaties die in dit kader plaatsvinden, wordt ook gekeken naar het verwachte effect van deze maatregel op de reductie van kinderarmoede.¹¹

11. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2021 en zal naar verwachting medio november worden gepubliceerd in het Staatsblad. Daarmee wordt niet voldaan aan het kabinetsbeleid voor vaste verandermomenten voor regelgeving, zoals vastgelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. De reden hiervan is dat de regering recentelijk heeft besloten deze maatregel te nemen. Het aanpassen van wet- en regelgeving vergt een zorgvuldig proces dat enige tijd duurt.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

¹¹ Kamerstukken II 2020/21, 30 420, nr. 569.